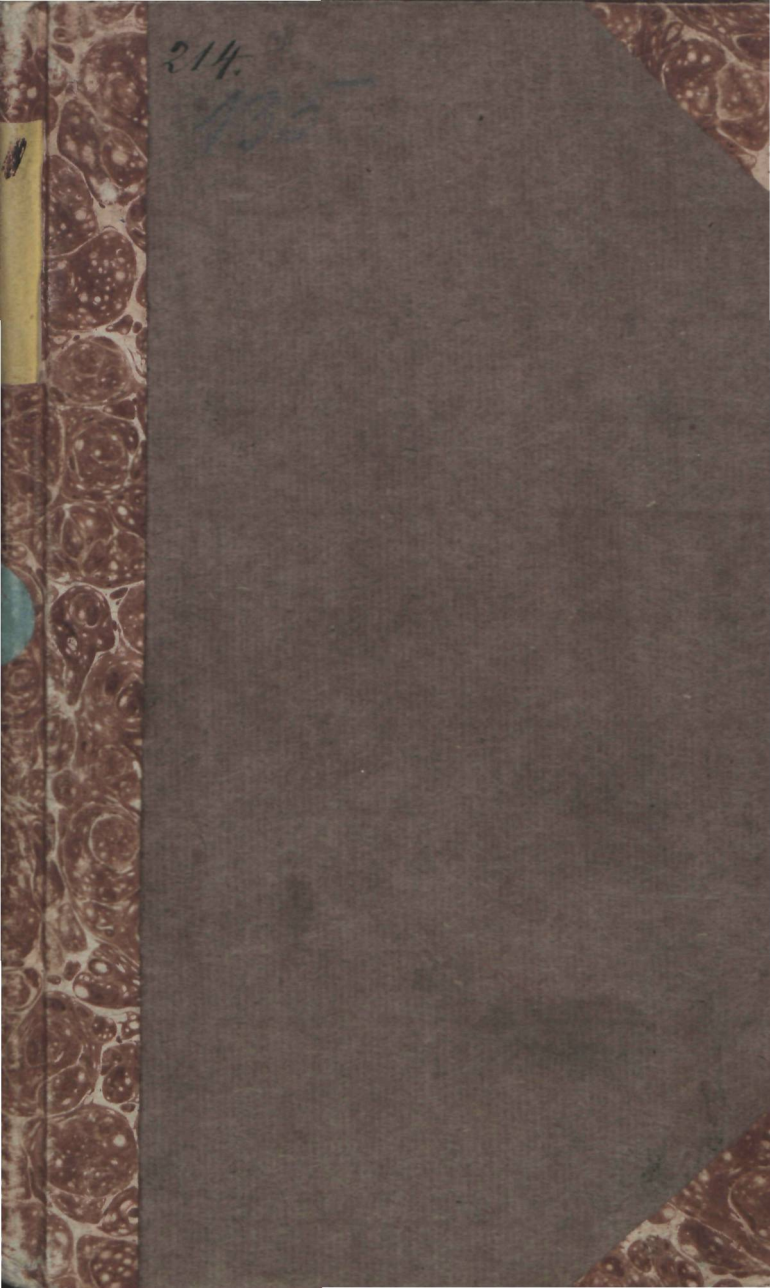

214.

1855

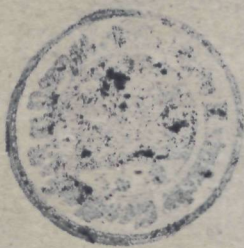

135

214.

214.

61

J. Allgmeinere Kriegerstellen -
mit Gutsboten - Lygion p. von
Krieger n. Krieger n. Krieger:
Gutsleff (Heinrich).

135

Jummala Rou

Innimesse iggawesest õnnistusfest:

ehf

Lühhiene

Oppetus/

Kuida innimenne on

I. Jummala sarnatseks lodud,

II. Patto sisse langenu,

III. Pattust ärrapeästetud
ning kalliste lunnastanud, ja
mil wiisil temma.

IV. Sest kallist ärralunnas-
tamisest peab kasso sama,

Et iggamees woib lühhidest tunda
kuida temma peab

õiete uskuma,

waggaste ellama, ja

iggaweste õnneks sama:

Küsimiste ja Kostmistega üllespandud,
ja pühha kirja sannadega
kiinnud ja ärraselletud.

2 *) o (*

JESUSSE Nimmel.

I. Dypetus,

Kuida Jummal innimest on lonud.

I. Rüsfininne.

Kes on taewa, Ma, merre, ja keik, mis seäl fees on, lonud ning rännini hoidnud?

Rostminne. Kolm-ainus Jummal, Issa, Poeg ning vühha Waim.

I Mos. 1, 1. 2. 3. Algmissee loi Jummal taewast ja maad; ja se Ma olli tühhi ja paljas, ja pürmedus olli süggawusse peäl, Ja Jummal Waim olli lähwitamas wee peäl; Ja Jummal ütles: Sago walgus; ja walgus sai.

33 Laul. 6, 1. Jehowa sanna läbbi on taewad tehtud, ja temma su Waimo läbbi keik nende wäggi.

II. Mitme päwwaga loi Jummal keik, mis on lodud?

Kue päwwaga. Esimesesl päwal loi Jummal se walgusse; teisel taewa; kolmandamal lähhutas Jummal se ma merrest ärra, ning loi ma peäl keiksuggust roheto ja puud; neljandamal päwa, ku, ja need tähhäd; wiendamal, keiksuggused kallad ja liännud; kuendamal, keiksuggused lojused, ussid, maud, ja wimalse innimessee I Mos. 1.

III. Kuida loi Jummal innimesse?

Mulla tükkist loi Jumma innimesse, Adam nimmi, ja temma naese Adama külje luust, Ewa nimmi.

I Mos. 2, 7. Ja Jehowa Jummal walmistas sedda

sedda innimest, mis põrm on, mullast, ja puhhus emma ninnasse ellawat õhko.

IV. Misuggune olli innimenne omma esimesse lonnisse polest?

Temma olli Jummal omma Loja sarnane.

I Mos. 1, 26. 27. Ja Jummal ütles: Tehkem innimest ennaste não jãrrele ennaste sarnatseks, et nemmad wallitsewad ùlle kallade mis merres, ja ùlle lindude mis taewa al, ja ùlle lojuste, ja feik ùlle se Ma, ja feik ùlle romajatte, mis Ma peal romawad. Ja Jummal loi se innimesse omma não jãrrele, Jummal não jãrrele loi ta tedda; mehheks ja naeseks loi temma neid.

V. Ku da olli innimenne Jummal sarnane?

Uenda et ta olli pũhha, õige ja õnnis ilmima pattota ja waewata.

Ewes. 4, 24. Ja teie peare ennaste peale wõtma sedda uut innimest, kes Jummal sarnatseks on lodud tõssise õigusse ja pũhhitusse sees.

VI. Kubho panni Jummal innimest, kui ta tedda sai lonud?

Jummal panni tedda Edeni ehk paradisi aeda, et temma sedda pididi harima ning hoidma.

I Mos. 2, 15. Ja Jehowa Jummal wõttis se innimesse, ja panni tedda Edeni aeda, sedda harima ja sedda hoidma.

VII. Mi kãsko andis temma temmale?

I Mos. 2, 16. 17. Ja Jehowa Jummal kãskis innimest ja ütles: Keikist aja puist woid sa

Kül süa; agga sest hea ja kura tundmisse puust ei pea sa mitte söma; sest mil päwal sinna sest sööd, pead sa surma surrema.

II. Öppetus.

Kuida innimenne on patto sisse langenud.

I. Agga ons innimenne se hea ja õnsa ello sisse ehk Jummalal kurnatseks jänud?

Ei olle mitte jänud; sest temma kautas sedda õnne ärra kurrati pettusse ja kawwalusse läbbi.

II. Kuida pettis kurrat innimest?

Temma tootas temmale kawwalaste suremat torrust, ja eksitas tedda se läbbi, et ta Jummalat ja temma kasso-sanna mahhajättis, ja kurrati sanna wöttis kuulda.

I Mos. 3, 1-7. Agga maddo olli kawwalam kui keik ellajad mis wälja peal, mis Jeroowa Jummal olli teinud, ja se ütles naese wasto: Kas se on, et Jummal sedda dölnud? teie ei pea ei ühhestki rohho- aia puust söma. Ja naene ütles mao wasto: Kül meie söme rohho aja pu wiljast; Agga selle pu wiljast, mis keik aeda, on Jummal ättelnud: teie ei pea mitte seest söma egga temmasse puutma, et teie ärra ei surre. Ja maddo ütles naese wasto: Teie ei pea mitte surma surrema. Sest Jummal teab, mil päwal teie sest söte, et teie silmad siis lahti sawad ja sate kui

Jum

Zummal, ja tunnete head ja furja. Ja se naene naggi, et se pu hea olli roaks, ja et ta filmadele hinno teggi, ja et se pu olli armas, et ta pididi targaks teggema; siis wottis ta temma wiljast ja söi, ja andis ühtlase ka omma mehhele ja temma söi. Siis said nende mollematte filmad lahti ja tundsid ennast allasti ollewad: ja nemmad õmolefid wigi: lähta kokko ja teggid ennestele põlled.

III. Ons siis innimenne se patto läbbi sure hädäda sisse sattunud?

Jah, temma on i seennast ja keik omma sugguwõssa keigesurema hinge ja ihho hädäda sisse saatnud.

Rom. 3, 10, 11, 12. Nenda kui kirjotud on: ei olle kes õige on, ei ühteainustli; ei olle sedda kes moistab, polle sedda kes Zummalat diete otsib; nemmad on keik kõrwale läinud nemmad on ühtlased kõlwatumaks sanud, ei olle sedda kes head teeb, ei olle ühteainustke. 14. Paul. 3. f

IV. Missugguse hädäda sisse on nüüd keik innimesed hinge polest sanud?

Se sure hädäda sisse, et nemmad ommast wäest ei kolba üntige head teggema agga usinad ning walmis on furja teggema.

Ewes 4, 18. Kes ommas meles pimmedaks sanud, ja on kangel ummala ellust ärra se rummalusse parrast, mis nende sees on, nende südame kowwadusse parrast.

V. Misugguse hädda sisse on nemmad
ihho polest sanud?

Et nemmad nüüd on többised, häddas,
waewas ja surrelikud.

I Mos. 3, 12. Omma palle higgi sees pead sa
leiba söma: senni kui sa jälle mullaks saad, sest
sestammast olled sa woetud. Sest sinna olled
pöörn ja pead jälle pöörnks sama.

VI. Misuggused on nüüd keik innimesed
patto pärrast?

Nemmad on wihha ja surma lapsed,
se on Jummalala wihha ja iggawesse pör-
go vina wäart.

Rom. 5, 12. Otse kui ühhe innimesse läbbi pat-
on ma: i ma sisse tulnud, ja patto läbbi surm: nend
da on ka surm keikide innimeste sisse läbbilainud,
kelle ühhe sees nemmad keik on patto teinud.

VII. Kas woowad innimesed nüüd isseens
nast sest häddast peasta?

Ei woi mitte, sest nemmad ei woi isse-
enneest mitte omma hinge hädda öiete
tunda egga sest lahti sada.

Joan. 9, 40, 41. Ja monningad nest Waris-
feridest ütlesid Jesusse wasto: Kas meie ka pim-
medad olleme? Jesus ütles nende wasto: Ollek-
site teie pimmedad, siis ei olleks teil mitte patto, ag-
ga et teie nüüd ütlete: meie näme siis jääb teie pat.

Rom. 24. Oh minna willets innimenne! kes
peastab mind sellesunnitje surma ihhusi? Ewes. 4,
18. Ebr. 2, 15. Ap. T. 28, 26, 27.

III. Dppetus.

Kuida innimenne on pattust ärra-
peästetud ja kalliste lunnastud.

I. Ons Jummal tahtnud, et innimenne pidi
di patro sisse jama ja hukka sama?

Ei olle Jummal sedda mitte tahtnud,
ta tahtis, et innimenne piddi pattust peäs-
ma ja õnsaks sama.

Esef. 33, 11. Mi tõeste kui ma ellan, se on Is-
sanda Jehowa sanna: mul ep olle head meelt sel-
le surmast, kes õäl, waid sest: kui se, kes õäl on,
põrab omma tee peält, et ta woiks ellada. Põör-
ge ümber, põörge ümber omma kurja tedepeält; sest
mikspärrast tahhate teie surra, oh Israeli suggu.

2 Peet. 3, 9. Jummal on pitka melega meie was-
to, ja ei tahha mitte, et monned peawad hukkamis-
nema, waid et keik peawad meleparrandamist
lätte sama.

II. Mis läbbi on Jummal seddasinnast omma
armo tahtmist pattuse innimesele tootanud?

Se läbbi, et ta on tootanud omma ain-
so Poia läkkitada Lunnastajaks ning Dn-
nisteggias.

I Mos. 3, 15. Ma tahhan wihha-waeno tõsta
sinno ja naese wahhele, ja sinno seemne ja tem-
ma Seemne wahhele; Sesamma peab so pea rõh-
huma, ja sinna wõttad temmale kanda rõhhuta.

I Mos. 22, 18. Ja sinno Seemne sees peawad
keik ma-ilma rahwas ennast õnnaistama. Kalat

III. Ons Jummal omma tootusse sanna
tõeks teinud?

Jah on omma tootusse sanna tõeks teinud,
ja omma Poia seie ilma sisse lakkitanud.

Kal. 4, 4. Kui aeg täis sai, lakkitas Jummal
omma Poega, et ta piddi naesest sündima ja kässo
alla sama; et temma neid, kes kässo al ollid, piddi
ärralunnastama et meie piddime laste õigust sama.

IV. Kuida on Jummal Poeg seie ilma
sisse tulnud?

Temma on pühhas Waimust sadud, ja
neitüst Mariast ilmale todud.

Luk. 1, 25. Ja se Ingel wastas ja ütles temma-
le: Pühha Waim peab so peäle tulles ja keigetõr-
gema wäggi so ülle wariama: sepärrast peab ka se
pühha mis sünnust sünnib, Jumala Poia's hütama,

V. Mis on Jummal Poia ehk meie Lun-
nastaja nimmi?

JESUS KRISTUS.

Matt. 1, 21. Temma peab ühhe poia ilmale to-
ma, ja sinna pead temmale nimme pannema Je-
sus, sest temma peastab omma rahwast nend-
de pattudest. Jon. 1, 42.

VI. Mis on Jesus Kristus omma olle-
misse polest?

Tõssine Jummal ja tõssine innimenne.

Rom 9, 5. Kelle pärrast wannemad on, ja
kellest Kristus tulles libha polest, kes on ülle kei-
tide Jummal, kidetud iggaweste, Amen.

VII. Kuida piddi meid Jesus Kristus kurra-
rist, pattust ning surmast peastma?

Temma piddi meie pattud ennese peäle
wõtma ja kandma. Jonn.

Joan. 1, 29. Teisel päwal näab Joannes Jeesust ennese jure tulleswad; ja ütleb: Wata, se on Jummalala Tal, kes ma ilma patto ärrakannab.

Esa. 53, 4. Tõeste, meie haigusfed on Temma ennese peäle wätnud, ja keik meie wallo kannud, agga meie arwasime tedda temma ennese sü pärrast wiggasels tehtud, Jummalast peksnud ja waewatud ollewad. 2 Kor. 5, 21.

VIII. Misga on temma meie patto süüd maksnud?

Omnia falli werre ja surmaga.

1 Petr. 1, 18. 19. Ja teie teate, et teid ei olle kadduwatte asjadaga, ei hõbbega egga kullaga lunnastud teie tühjast ellamisest, mis teie ollete wannemist õppinud, waid Kristusse kui ühhe ilma wiggata ja puhta Talle falli werrega.

1 Tim 2, 6. Kes ennast isse on annud lunnastamise hinnaks keikide eest, et se ommal aial piddi üllestunnistadama. Matt. 20, 28.

IX. On Kristus Jesus surma sisse jäänud?

Ei olle mitte jäänud, sest temma on surmusest jälle üllestoussnud, taewa läinud, ja istub Jummalala parremal kael.

1 Kor. 15. 3. 4. Sest ma ollen keigeesste teislet sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele, ja et temma on maetud, ja et ta on üllestoussnud kolmandamal päwal kirjade järrele.

Mark. 16, 19. Ja Issand, kui ta nendega sai rääkinud, woeti ülles taewa ja istub Jummalala parramal polel.

X. Mikspärrast on Jesus Kristus taewa ehk omma au sisse läinud?

Et temma meie eest piddi palluma ja pühha Waimo meile andma.

Ebr. 7, 25. Sepärrast woib temma ka allati ja täieste õnsaks tehha neid, kes temma läbbi Jummalala jure tulleswad, ja ellab ikka, seks et ta nenz eest pallub.

Rom. 8, 34. Kas se, kes woib hukkamoista? Kristus on se, kes surnud, ja mis weel ennam kes ka ülesärratud, kes ka on Jummalala parremal kael, kes ka meie eest pallub.

Joan. 16, 7. Agga minna ütlen teile sedda töt: se tulleb teile heaks, et minna ärralähhan; sest kui minna ärra ei lähha, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; agga kui minna saan ärraläinud, tahhan minna tedda teie jure läkkitada. Ap. T. 2, 33.

XI. Kas siis Jesus Kristus taewast jälle tulleb Jah tulleb nähtawal kombel kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle.

Ap. T. 1, 11. Gesinnane Jesus keik teilt on üleswoetud taewa, se peab tullesma selsammal kombel, kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad. 2 Tesal. 1, 6-10. Ap. T. 10, 42.

XII. Mis head on Jesus Kristus omma kannatamisese surma ja ülestousmisese läbbi meile saatnud?

Temma on keik innimesed Jummalaga leppitanud, omma õigust ja pühha Waimo neile saatnud, ja sedda kohhut, et nemmad Jummalala sees iggawesse õnne ja ilmalõp matta rõmo woiwad sada.

2 Kor. 5, 19. Gestet Zummal olli Kristusse sees ja leppitas ma ilm isse ennesega ärra, ja ei arwanud neile mitte nende ülleastmissed süüks; ja temma on meie sisse pannud ärra leppitamisse saña.

Esaia 53, 1. Mo sullane, se Dige teeb paljo õigeks se läbbi, et nemmad tedda tundwad, sest Temma kannab keik nende üllekohhut. Joan. 17, 21. 24. Rom 3, 25. 5. p. 1. 2. 8. 11. s. Kal. 3. 11. 1 Joan. 1, 3.

XIII. Kust õppime mete sedda keik?

Meie õppime sedda Ewangeliummist ehk armo-õppetussfest.

Rom 1, 16. Minna ei häbbene mitte Kristusse armo-õppetussfest. se si se on Zummala wäggi õnistussfels iggaühhel, kes ussub, ni hästi Juda mehhele essite, kui ka Kreka mehhele. Gest Zummala õigus ilmutakse sellesamma sees ussust usko, nenda kui kirjutud on! Ugga se, kes ussust õige on, peab ellama.

XIV. Mis teeb Zummal Ewangeliummi läbbi

Zummal katsub ja pallub meid raskeste, et meie peame temmaga leppima, se on: sedda lihha meest, mis üks waen on Zummala wasto, mahhajatma, ja keikist aiast, mis meie Issand Jesus Kristus meile on saatnud, ossa ja kasso wõtma.

2 Kor. 5, 20. Meie pallume nüüd Kristusse asemel: Andke ennast Zummalaga ärraleppitada. 1 Joan. 1, 3.

Kor. 1, 9. Zummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsutud temma Poia meie Issanda Jesusse Kristusse ossasamisfels.

IV. Öppetus.

Mil wiwil inimenne Jesusse Kris-
tusse lunnastamisest kasso saab.

I. Sawad siis keik innimesed neist Jesusse
armo andist ossa ning kasso?

Ei sa mitte et kül Jesus neid keik on kal-
liste ärralunnastanud ja peästnud.

Matt. 7, 21. Ei sa keik, kes minno wasto üt-
leb; Issand, Issand! taewariki, waid kes teeb
minno Issa tahtmist, kes taewas on.

II. Mitspärrast ei sa keik sest kallist Jesusse
lunnastamisest kasso?

Sevärrast, et se surem hulk sedda pim-
medust ehk pattust ello enimam armastab,
kui sedda walgust ehk wagga ello.

Joan. 3, 19. Agga se on se hukkamoiſtminne, et
Walgus on tulnud ma ilma ſisse; ja innimesed
armastasid pimmedust enimam kui sedda Wal-
gust; sest nende teud ollid kurrjad.

III. Kes need on, kes nenda temma kallist
lunnastamisest kasso ei sa?

Keik need, kes ühhe ehk mitme awwa-
likko patto sees jäwad ellama.

Kal. 5, 19. 20. 21. Awwalikud on lihha teud,
mis on needſinnatsed: abbiellorikminne, horus, ro-
jus, kimalus, woõra-jummala tenistus, noidus,
waen, riud, kadde wiha, wihhastelemisſed, riid-
lemisſed, lahkmisſed, seggaseſed öppetusſed, kad-
dedus, tapmisſed, liigiominne, praſſiminne, ja
mis nen: e ſarnatsed on, mis minna telle enne üt-
len;

len, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummalariiki pärrima. Jak. 2, 0. 11.

IV. Kas siis need sawad kasso Jesusfest, kedä näikse agga peält waggad ollewad?

Ei sa mitte, kui nemmad seest pididi pattused himmud armastawad, ja ilmalikko asjade eest ennam murret kandwad, kui omma hinge varrandamisest eest.

2 Tim. 2, 5. Kellel on Jummalakartusse näggo, agga selle wägge salgawad nemmad ärra, ja neist lahku. Matt. 7, 22, 23.

Joan. 1, 15. Kui keige ma ilma armastab, selle sees ei ole mitte Issia armastus. Tit. 1, 6.

V. Kes siis ten kallist Jesusse lunnastamisest kasso jawad?

Need ükspäinis sawad ossa ja kasso, kes omma hinge hädda öiete tundwad, ommad pattud süüdamest kahhetsewad, mahha jätwad ja öige ussoga Jesusse omma aino Dnnisteagia kääst abbi otsiwad.

Mark. 1, 15. Jummalariik on liggi tulnud parrandage meelt, ja uskuge armo öppetust.

Esa. 1, 16: 9. Peskeennast, puhhastage ennast, saatke ommad kurjad teud mo silma eest ärra, seiske kurja teggemast: öppige head teggema, noudke, mis kohhus, saatke ülleannetumad öige teie moistke kohhut waeste lastele, selletage leskenäeste asjad ärra. Et tulge siis, ja selletagem ommad asjad isfeskles, ütleb Jehowa. Kui teie pattud on kui elle punnased rided, siiski peawad
nem-

nemmad ni walgeks sama kui lummi; kui nemmad punnased on, kui werre karwa rie, peawad nemmad ommeti walge willa sarnatseks sama.

VI. Missuggused armo aāmid sawad need, kes nenda pattust pōorwad ja Jesusse sisse uskwad?

Nemmad sawad 1) sedda Jummalala armo, et nemmad ennast julgeste woiwad Jummalala lapsiks kitelda.

Ewes. 1, 5. 6. Jummal on meile enneseādnud laste õigust Jesusse Kristusse läbbi ennese pole omma tahtmisse hea mele järrele, omma armo au kitusseks, misga temma meid ennesele armsaks teinud, se armsa Poia sees.

2) Pattude andeks-andmist; Ewes. 1, 7. Kelle sees meil on ärralunnastamine temma werre läbbi, pattude andeks-andmine temma armo rikkust mõda. 1 Joan. 1, 9.

3) Iggawest õigust; Wil. 3, 8. 9. Ja tõeste minna arwan ka keik kahjuks minno Issanda Jesusse Kristusse wägga kalli tundmisse wasto, kelle pārrast ma keik ollen kahjuks arwanud, ja arwan sedda keik pühkmed ollewad, et ma Kristus woiksin kassuks sada, ja et mind temma seest leitakse, et mul ei olle omma õigust, mis kassust tulleb, waid mis Kristusse ussu iābbi tulleb, se õigus, mis Jummalast tulleb usso läbbi.

4) Pühha Waimo; Ap. T. 2, 38. Peetrus ütles nende wasto: Parrandage meelt ja iggawks teie seast laske ennast ristida Je usse Kristusse nimme peäle pattude andeks andmissesks, ja siis peate teie pühha Waimo anni sama.

5) Iggawest ello; 1 Joan. 5, 11. 12. 13. Ja se on se tunnistus, et Jummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello: kellel Jummal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte. Sedda ollen ma kirjotanud teile, kes teie usfute Jummal Poia nimme sisse, et teie peate teäma, et teil iggawenne ello on, ja et teie peate usfima Jummal Poia nimme sisse. Jonn. 17, 3.

VII. Kuida peab nisuggune wagga innimenne ellama, kui temma ni sured aännid tahhab otsani hoida?

1) Peab temma sedda, mis ta ristmisses on tootanud, kindlaste piddama, ja usso läbbi Kristusse sisse jama.

1 Peet. 3, 21. Selle wastotähendus se ristminne teeb meid nüüd ka õnsaks, (ei mitte rojusse ärrasaatminne lihha peält, waid hea süddamestunnistusse julge küssiminne Jummal kääst) Jesusse Kristusse ülestoussmisse läbbi.

Joan. 15, 4. Jäge minno sisse ja minna teie sisse: otsekui minapu oks ei woi wilja kanda isse ennesest, kui temma ei jä minapu külge, nenda ka teie, kui teie ei jä minno sisse.

2) Peab ta pühha Waimo juhhatamisse järrele ellama.

Rom. 8, 12. 13. 14. Sepärrast nüüd, wennad, ei olle meil wõlgo lihhaaga, et meie peaksime lihha järrele ellama; sest kui teie lihha järrele wõttate ellada, siis peate teie surrema; agga kui teie Waimo läbbi ihho teud wõttate surretada, siis

siis peate teie ellama: sest ni mitto kui Jummalala Wimo läbbi jubhatakse, needsiunnatsed on Jummalala lapjed. Kal. 5, 28

3) Peab ta jummalala sannast ja kallist õh osõmo-aiast omma hingele ussu kin nitust saatma.

1 Pet. 2, 2. Himmustage otsego sün- dimid lapsokessed sedda Jummalala sanna selget pima, et teie selle läbbi woite kaswada.

1 Paul. 1. 2. 3. s. Wägga õnnis on se innis- menne, kes ei käi dälatte nou järrel, egga seisa pattuste tee peäl, egga istu pilkiatte järre peäl; waid kel hea meel on Jehowa kässo õppetussfest, ja mõtleb ta kässo õppetusse peäle õõd ja pä- wad; siis on temma otsego pu, mis wee-soonte ärristatud, mis omma wilja annab ommal aial, ja selle lehhed ei pudden, ja keik mis ta wõttab tehha lähhab korda.

1 Kor. 11, 28 29. Sinimenne katsko isse en- nast läbbi, ja nenda sõga temma sest leiwast ja jogo se karrika seest: sest kõlwato sõõb ja joob, se sõõb ja oo isseennesest nuhtlust, n. t. s. Ap. Tegg. 2, 46 47.

4) Peab ta walwama, ja Jummalat keigest süddamest palluma.

1 Peetr. 5, 8. Olge kassinad, walwage sest teie waenlane kurrat käib ümber, kui mõiraja loukoer, ja otsib, sedda temma woiks ärraneel- da, selle wasto seiske kindlaste nõkus. Matt. 7, 7. 8.

5) Peab ta omma hinge waenlaste, se on:

on kurrati, ma ilma ja omma lihha himmo wasto wannema ja neid ärrawoitma.

Kal. 5, 6. 17. Käige Waimus. siis ei te teie mitte lihha himmo järrele: fest lihha himmustab Waimo wasto, ja waim lihha wasto, agga need sunnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate. Ebr. 12, 4. 1 Joan. 5, 4. 5. Ewes. 6, 10. 13. 1 Petr. 2, 11.

6) Peab ta sin ilmas keif willetsust ja risti kannatlikko söddamega kannatama.

Ebr. 10, 36. Kannarust lähhab teile tarwis, et teie Jummalala tahmist tehhes wote tootust kätte sada. Jak. 5, 7. 8.

VIII. Kas siis tössised risti innimesed peawad sin ilmas risti ja willersust kannatama?

Ja peawad kannatama.

Euf 9, 23. Ja Jesus ütles keikile: Kui legi minno järrele tahhab tulla, se salgggo isseennast ärra, ja wötto omma risti iggawäär emnese peäle ja käigo minno järrel. 2 Tim. 3, 12. Ebr. 12, 8.

IX. Mitmesuggune on nende waggade risti ja willersus?

Kahhesuggune, 1) se wäljaspiddine, 2) se seestpiddine risti ja willersus.

X. Mis on se wäljaspiddine risti ja willersus?

Keif hädda, mis wäljaspiddi nende peäle tulleb, kui neile üllekohhut tehha se ja nende wagga ello teotakse. n. t. s.

Joan. 16, 1. 2. Sedda ollen minna teile räki-
mud, et teie ennast ei pahhanda. Ja nemmad lük-
kawad teid koggodussest wälja; ka tulleb se tund,
et iggäuks, kes teid tappab, mötleb ennast Jum-
malale melehead kui ühhe ohwriga teggewad.

XI Mis on se seestpiddine rist?

Seestpiddine rist on se waerw, mis inni-
menne wastopannes tunneb, kui pattu-
sed himmud ja mötted temma meelt
wasto seestpiddi touswad.

38 Laul. 9 f. Ma rägim omma üllekohhut
ülles, ma ollen murren omma patto pärrast.
Rom. 7, 24.

XII. Mikspärrast peawad need waggad ni-
suttust risti ja willetsest kannatama?

Sevärrast et nemmad peawad iika
parremaks, pühhamaks, waggamaks ja
Kristusse sarnatseks sama.

1 Peet. 1, 6. 7 Teie peate wägga rõõmsad ol-
lema, kes teie nüüd pissud (kui se tarwis läbhäb)
kurwad ollete monnesarnaste kuu atusse sees, et
teie usk, kui se saab läbbikatütud, peab leitama
paljo üllema ollemast kui kuid, mis kaub, ja süs-
ki tulles läbbikatutakse, kitusseks ja auuks ja
auustamiseks, kui Jesus Kristus ilmub. Ebr.
12, 10. Rom. 8, 19.

XIII. Kas Jummal need waggad nende wil-
letsusse sees ka rõõmustab?

Jah Jummal rõõmustab neid jo stin il-
mas nende willetuste sees.

2 Kor. 1, 3. 4. 5. Kidetud olgo Jummal ja meie
 Issanda Jeesusse Kristusse Issa, se süddamelikko
 hallastusse Issa, ja keige trööstimisse Jummal,
 kes meid trööstib keige meie willetsusse sees, et
 meie woime trööstida neid, keik keigesugguse wil-
 letsusse sees on, se trööstimisega, misga meid en-
 did Jummalast trööstitakse. Gest otsego meil
 Kristusse kannatamissi paljo on, nenda tröösti-
 takse meid ka rohkeste Kristusse läbbi.

XIV. Kas need waggad wahhest keigest
 willetsussest peäsewad?

Jah, nemmad peäsewad keigest willet-
 sussest, kui Jummal neid ühhe õnsa sur-
 ma läbbi siit ma-ilmast ärrakorristab a)
 wiimsel päwal furnust üllesärratab b) ja
 omma taewariki wõttab c).

a) Luk. 23, 43. Töest minna ütlen sulle: tän-
 na pead sa minnoga Paradisis ollema.

b) Joan 5, 28 29. Tund tulleb, millal keik,
 kes haudada sees on, peawad temma, Jummal
 Poia, heäle kuulma ja wälja tullema, kes on head
 teinud, ello üllestousmisseks; agga kes on pah-
 ha teinud, hukkamoistmisse üllestousmisseks.

c) Matt. 25, 34. Siis wottab dölda kunnin-
 gas neile, kes temma parremal kael on: Tulge
 tenna, minno Issa dnnistud, pärrige sedda kun-
 ningriki, mis teile on walmistud ma- ilma asu-
 tamissest.

XV. Ons nemmad siis taexas keigest wae-
 wast ja ristist lahti?

Jah, seäl on nemmad keigest waewast
 lahti

20
labti, näwad Jummalat pallest pellesse,
ning tundwad Jummalala sees ilmalõps
matta rõmo.

1. 1. Tim. 7, 16. 17. Neil ei pea enam nälga eg-
ga ianno enam ollema; ei peage nende peläle
lanaema päike egga mingisuggust pallawat, sest
se Tol, mis leik au-järke on, peab kui karjane
neid hoidma, ja neid jubhatama ellawatte wees
hallikate jure, ja Jummal wõttab leik silma
pissarad nende filmist ärrapühkida.

2. Joh. 19, 25. 26. 27. Minna tean, et mo Lun-
nastaja ellab, ja Temma jääb wiimseks põrmo
peäle seisema; ehk kül ussid mo nahhaga sedda
lihha sawad ärrakorinud, süiski saan ma omma
lihha seest Jummalat nähha, kedda minna saan
ennesele nähha, ja minno filmad sawad tedda
nähha, ja mitte woõras. 1. Peetr. 1, 8.

3. 2. Tim. 4, 18. Kül Issand mind ka peästab
leigest nende kurjast teust, ja aitab omma tae-
wasse rigisse:

Temmale olgo au iggaweste igga-
wessets aiaks, Amen.

SP

